Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной ИЮНЬ 27 четберг № 146 (3147)

Сэн 10 мүнгэ.

Татарска АССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын түрүүшүүлые, наука ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые шагналга

Татарска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын тогтоһоор 20 жэлые тэмдэглэн, промышленность, хүдөө ажахы, наука ба искусствын хүгжэлтэдэ амжалтануудые туйлаһанайгаа түлөө, Татарска АССР-эй хэдэн олон түрүүшүүл болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй указаар Советскэ Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба.

Ленинэй орденоор—18 хүн,

Ажалай Улаан Тугай орденоор—36 хүн,

„Хүндэлэлэй тэмдэг“ орденоор—54 хүн,

„Ажалай доблестиин түлөө“ медаляар—79 хүн,

„Ажалай отличиин түлөө“ медаляар- 96 хүн шагнагдаһан байна.

Татарска АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Татарска АССР-эй Совнаркомдо, ВКП(б)-эйн Татарска Обкомдо

ССР Союзай АрадайКомиссарнарай Совет ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитет болбол, Татарска АССР-эй 20 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Татариин хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенцие амаршална.

Урдань гээгдэнги, царизмаар хайрагамгүй даралагдадаг колонинь байһан, Татари болбол, большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро бадаран һалбарагша ба түрүү советскэ социалистическэ республика болоһон байна.

Ленинско-сталинска национальна политикые бэелүүлһэнэй ашаар, Татари болбол социалистическэ байгуулалтын бүхы һалбаринуудта ехэнүүд амжалтануудые туйлаа. Гуйраншалга, даралга, культурна гээгдэл ба политическэ эрхэгүйдэлгэ эсэслэн үгы болгогдэо. Советскэ засаг болбол, Татариин ажалшадые хэдэн зуугаад жэлдэ даралжа байһан оронной помещигүүд ба капиталистнуудай, нютагай национальна буржуазиин хүшэр дарлалтада эсэс табигдаа.

Үнгэрһэн 20 жэлэй торшо соо, Татарска АССР дотор одооной түрүү индустри ургаа. Республикын промышленность 1939 он соо 1 миллиард 125 млн. түхэригэй продукци гаргаа. Гээгдэнги, бусархай үмсын ажахы болбол, колхозно байгуулалтын илаһанай ашаар, шэнэ техникээр хуяглагдаһан, түрүү социалистическэ ажахы болоо. Республикын полинууд дээрэ 6000 гаран тракторнууд ба 3000 комбайнууд хүдэлмэрилнэ.

Культурна байгуулалтада Татариин амжалтанууд агууехэ Бүгэдэниитын уялгата эхин һуралсал республика дотор бэелүүлэгдэбэ. Татарска АССР-эй техникумүүд, рабфагууд ба вузуудта 25000 хүбүүд бэ басагад һуралсана.

Эдэ бүхы амжалтанууд болбол ажалшадай материальна ба культурна энхэ амгалан байдалай түргэн ургалтые, национальна советскэ интеллигенциин кадрнуудые байгуулгы хангаа.

Советскэ Татариин ажалшад хадаа, социалистическэ эхэ ороной дайсадые большевистскэ партиин хүтэлбэри доро бутасохин, эдэ амжалтануудые туйлаа.

Татариин ажалшад хадаа Советскэ Союзай бүхы арадуудтай хамта ябажа, Татарска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын ба бүхы Советскэ Союзай хүсэшэдалые саашадаашье сусаралтагүй бүхэжүүлхэ байна гэһэн найдабаряа ССР Союзай Совнарком ба ВКП(б) эйн Центральна Комитет мэдүүлнэ.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет

ВКП(б)-эйн Центральна Комитет.

Татарска АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол Татарска АССР-эй тогтоһоор 20 жэл болоһон—алдарта ойн үдэртэй дашарамдуулан, Татарска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэдтэ, колхознигуудта, интеллигенцидэ ба бүхы ажалшадта халуун амаршалалгые үргэнэ.

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикада ороһон, арадуудай ахадүүгэй хамбарисаан дотор Татарска АССР шэнэ һууринуудай нэгынь болоно.

Советскэ засагые бүхэжүүлхын ба манай орондо социализмын илалтын түлөө тэмсэлдэТатарска АССР-эй ажалшад хадаа Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро ажахын ба культурна байгуулалтын хамаг һалбаринуудта ехэхэ амжалтануудые туйлаа. Татарска АССР түрүү колхозно ажахые, СССР-эй арадай ажахыда тон шухала удхашанартай ехэхэн промышленностиие эмхидхэһэн ба культурна байгуулалтые үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байна. Ажалшадайнь материальна ба культурна ажабайдалай хэмжээ вилээд ехээр дэбжээ. Социалистическэ байгуулалтануудые хангаха хүтэлбэрилэгшэдэй национальна кадрнууд олоороо ургаа.

Татарска АССР-эй ажалшад болбол ленинско-сталинска национальна политикые хэлбэрилтэгүйгөөр бэелүүлэн, коммунистическэ партиин ба агууехэ Сталинай хүтэлбэри доро, Советскэ Союзай ажахые ба культурна байгуулалтые дэбжүүлхэ ба тэрэнэй оборонно хүсые бүхэжүүлхэ зорилгонуудые дүүргэхын түлөө энээнһээшье хойшодоо тиимэ амжалтатайгаар тэмсэхэнь лабтай гэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум бата найдана.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Һүүлэй часта

Петэн ба Гитлерэй хэлсэлгэнүүд

Нью-Йорк, июниин 24. (ТАСС). Петэн болбол Сенын парламентһаа немецкэ сэрэгүүдые бусааха тушаа ба французска правительствын Парижда байха тушаа Гитлертэй хэлсэлгэнүүдые хэжэ байна гэжэ Юнайтед Пресс агентство дамжуулна.

Эблэрэлгын итальянска условинуудые Французска правительство абаба

Лондон, июниин 24. (ТАСС). Эблэрэлгын итальянска условинуудые французска правительство абаба гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ.

Баруун фронт дээрэ военнэ ябуулгануудые зогсоолго

Берлин, июниин 24. (ТАСС). Эблэрэлгэ тухай хэлсээн Итали Франциин хоорондо мүнөөдэр баталагдаба гэжэ германска информационно бюро мэдээсэнэ. Военнэ ябуулганууд июниин 25-най үдэр 1 час 25 минутада зогсоогдохонь.

Герцог Виндзорский Англидаа бусахань

Лондон, июниин 25. (ТАСС). Удаламжаар, герцог ба герцогиня Виндзорскинууд хадаа һаяар Англидаа бусажа болохонь гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй, нэгэдэхи зарлалгын дүрбэдэхи Сесси. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БМАССР-эй Верховно Соведэй заседаниин зал. (Нечаевай фото).

БМАССР-эй Верховно Соведэй, нэгэдэхи зарлалгын IV сесси

ИЮНИИН 25-НАЙ ЗАСЕДАНИИН ДНЕВНИК

Июниин 25-най үглөөнэй заседани дээрэ, Верховно Соведэй түрүүлэгшые орологшо нүхэр Бирюков болбол хэлсэхэ зүйлнүүдэй хоёрдохи асуудалаар Верховно Соведэй законодательна комиссиин түрүүлэгшэ депутат нүхэр **Беляевта** үгэ үгэбэ. Нүхэр **Беляев** хадаа өөрынгөө доклад дотор,Иволгын ба Окиин аймагуудай шэнээр бии болоһон тухайда ба мүн хэлхеэ холбооной управлениие БМАССР-эй Совнаркомой составта оруулха тухайда, автомобильна транспортын управлениие байгуулха шухала байһан тухайда хэлэбэ.

Сесси болбол нютагуудахи түлишын хэрэгые эрхилхэ управлениие байгуулгые шухалада тогтообо. Тиигээд, Верховно Соведэй законодательна комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Беляевэй дурадхаһан ёһоор, сесси болбол БМАССР-эй Конституцида зарим хубилалтануудые оруулха тухай закон баталаа.

Гурбадахи асуудалаар — Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшые орологшо депутат **Точилов** выступалба. Сесси хадаа Верховно Соведэй III ба IV сессиин хоорондо гаргагдаһан, Верховно Соведэй Президиумэй указуудые депутат Точиловай дурадхалаар баталаад, саашань организационно асуудалда оробо. Энэнэй урда, Верховно Соведэй Президиумэй членүүд . 15 хүнэй составтай байгаа һэн, мүнөө сесси болбол 13 хүнэй составтайгаар үлөөхэ гэжэ тогтоогоо.

1. Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ депутат нүхэр Г. Ц. **Бельгаевые**, Бурят-Монголой Совнаркомой дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ комитедэй начальник болоһон туладань, Президиумэй түрүүлэгшын уялгаһаа сүлөөлжэ, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшээр депутат нүхэр **Борсоевые** һунгаха тухай указ баталба.

2. Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орологшо депутат нүхэр И. И. **Волков** хадаа дотоодо хэрэгүүдэй арадай комиссарай орологшоор томилогдоһон ушарһаань, Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орологшоһоо сүлөөлэгдэбэ.

3. Верховно Соведэй Президиумэй секретарь нүхэр Инкеевагай һургуулида ошоһон ушарһаань, тэрэнэй орондо депутат нүхэр **Ильичевые** һунгаба.

Депутат нүхэр Р. Бимбаевай дурадхалаар, сесси болбол депутадууд нүхэд Шодонов, Тыхеева ба Креславскиие һургуулида ошохо болоһон ушарһаань, мүн депутат И. Б. Борсоевые—Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшээр һунгагдаһанһаань, депутат Ильичовые Президумэй секретарьта һунгагдаһанһаань — БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй членүүдһээ сүлөөлбэ.

Верховно Соведэй Президиумэй членүүдтэ:

Депутат нүхэр Майоровай дурадхалаар депутат нүхэр **Аюшеева**;

Депутат нүхэр Ивановай дурадхалаар депутат нүхэр Б. Б. Шагдыров;

Депутат нүхэр Дондоковай дурадхаһан ёһоор депутат нүхэр **Р. Б Бимбаев** гэгшэд нэгэндуугаар һунгагдаа.

Һүүлээрэнь, Верховно Соведэй түрүүлэгшын орологшо депутат нүхэр К. А. Бирюков БМАССР-эй Верховно Соведэй сессиие хаагдаһанда соносхобо.

ТАСС-ын мэдээсэл

Советско-турецкэ шэнэ договорые баталха тушаа СССР ба Турциин хоорондо хэлсэлгэнүүд боложо байна, энээнтэй дашарамдуулан мининдел Сараджоглу болбол Москва ошохые бэлэднэ гэһэн хэбэртэй абяанууд һүүлэй үдэрнүүдтэ гадаадын хэблэлдэ тараагдана.

Эдэ абяанууд болбол ямаршье үндэһэ баримтагүй ба худал хуурмаг зүйл болоно гэжэ мэдээсэхээр ТАСС найдамжалагдаһан байна.

СССР ба Югославиин хоорондо дипломатическа харилсаануудые байгуулга тухай

СССР ба Югославиин хоорондо экономическа хэлсэлгэнүүдэй эбтэ һайнаар дүүрэһэнэй ба ратификационно грамотануудай андалдагдаһанай һүүлдэ, СССР-эй правительство ба Югославска королевствын правительство болбол нормальна дипломатическа харилсаануудые тогтоохо ба энээнэй зорилгоор дипломатическа түлөөлэгшэдые томилхо гэжэ шиидэбэд.

СССР-эй правительство болбол нүхэр Виктор Андреевич Плотниковые бүрин эрхэтэ түлөөлэгшээр томилбо;Югославиин правительство хадаа тэрээндэ зүбшөөрэлөө үгэбэ. Югославска правительство болбол Михан Гавриловичые Москвадахи посланнигаар томилбо, тэрээндэ, СССР-эй правительство болбол мүн тэрэшэлэн зүбшөөрэлөө үгэһэн байна.

(ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Украинска ССР-эй наукануудай Академиин президент А. А. Богомолецые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Патологическа физиологиин хүгжэлтэдэ эрхим габьяануудые туйлаһанайнь түлөө Украинска ССР-эй наукануудай Академиин президент Александр Александрович Богомолецые Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. Горкин.

Москва, Кремль.
1940 оной июниин 22.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Академик Е. О. Патовые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Түрэһөөр 70 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан ба техническэ науканудай хүгжэлтэдэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө Украинска ССР-эй науканудай Академиин бодото член Евгений Оскарович Патовые **Ажалай Улаан тугай** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 оной июниин 22.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Академик А. К. Крымскиие Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Филологическа науканудай хүгжэлтэдэ эрхим амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө академик Агафангел Евтимович Крымскиие **Ажалай Улаан Тугай** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. Горкин.

Москва, Кремль
1940 оной июниин 22.

ХРОНИКО

ССР Союзай Совнарком болбол нүхэр В.И. Рахманиниие голмүрэнэй флодой Арадай Комиссарай орологшоор томилһон ба голмүрэнэй Флодой АрадайКомиссариадай Коллегиин составта оруулһан байна.

* * *

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол нүхэр В. А. Плотниковые, Норвегидэ байгаа СССР-эй полпредэй уялгаһаа сүлөөлжэ, ССР Союзай, Югославидахи бүрин эрхэтэ түлөөлэгшөөр томилбо.

(ТАСС).

НЭГЭ КОЛХОЗОЙ АГИТАТОРНУУД

Баунтын аймагай, Больше-Амолайска сельсоведэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 10 гаран агитаторнууд хүдэлмэрилдэг юм, тэдэнэй олонхинь коммунистнууд ба комсомолецууд. Агитаторнууд болбол колхозой центр, полевой 3 бригаданууд ба малажалай 11 гуртнуудта занятинуудые саг үргэлжэ үнгэргэнэ.

Коммунист нүхэр Шагдар Аюшеевэй хүтэлбэри доро, агитаторнууд болбол СССР-эй Верховно Соведэй VI Сессиин дүнгүүдые, ВКП (б) эйн ЦК-гэй мартын пленумэй тогтоолнуудые колхознигуудта ойлгуулгаар ехэ хүдэлмэри хээ. Колхознигууд хадаа хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын ба худалдан абалгын политикада хубилалтанууд тухайда агитаторнуудай хэлэхэдэнь тон ехэ анхаралтайгаар ба һайшаалтайгаар соносоһон байна. Тэрээнһээ гадна, агитаторнууд болбол уласхоорондын байдал ба Союз соохи һонинууд тушаа колхознигуудтай хөөрэлдэдэг юм. Агитатор нүхэр Содбо Дашиев болбол колхознигуудай дунда арба гаран занятинуудые, агитатор нүхэр Лубсанова малажалай гуртнуудта 7 занятинуудые үнгэргэһэн байна.

Колхозой дэргэдэ кандидатска группа бии юм. Мүнөө коммунистнууд ба комсомолецууд бултадаа „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые" өөһэдөө үзэнэд.

Д. Х. Л.

Партиин историие үзэлгын кружогууд

Боргойн сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ ба Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудта, партиин историие үзэлгын нэгэ нэгэ кружогууд бии юм. Хоёр кружогуудтань, 24 коммунистнууд, 3 комсомолецууд ба партийнабэшэ хэдэн хүнүүд һурана.

Занятинуудань колхозуудай улаан булангуудта үнгэргэгдэнэ. Тэдэнэр болбол һайнаар түхеэрэгдэһэн ба элдэб олон плакатануудба вождьнарай портредүүдээр шэмэгдэһэн байна.

ВКП(б)-эйн айкомой штатна пропагандист нүхэр Алешкин болбол занятидаа һайнаар бэлэддэг юм. Соносогшодой ядаралдаһан асуудалнуудые тэдээндэ ойлгуулхын тула консультацинууд ба хөөрэлдөөнүүдые саг үргэлжэ үнгэргэнэ.

Мүнөө, кружогуудай соносогшод болбол „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые" хоёрдохи звеногоор үзэнэд. Нүхэд Дашажапов ба Мункуев гэгшэд большевигүүдэй партиин историие 3-дахи звеногоор шудалнад.

Г. Жербаев.

Стахановецуудай тоо олошорно

Улан-Удэ городдохи металлоширпотреб болбол велосипед, бэшэдэг машина, патефон ба бусад зүйлнүүдые ремонтлоно. Мастерскойнь май һара дотор машинануудые ремонтложо, 7500 түхэригэй олзо оруулха байһан аад. 10965 түхэриг гэхэ гү, али планаа 146,2 процент дүүргэһэн байна.

Тус коллективэйхид болбол Сталинска гурбадугаар табанжэлэй планиие ажалай бүтөөсын ургалтаар дүрбэн жэлдэ дүүргэхын түлөө оролдосотойгоор тэмэсэнэд. Стахановецуудай ба ударнигуудай тоо олошорно. Хүдэлмэришэдые профессеэрэнь зүбөөр хубаарилан табиха тухай ехэхэн анхарал табигдаһан байна. Нүхэр Габидулин эндэ 1938 оноһоо хойшо хүдэлмэрилнэ. Түрүүшээр оёдолой машина ремонтлолгодо байгаа, теэд нормоёо дүүргэдэггүй, нүхэдһөө гээгдэдэг һэн. Удаа тээнь, нүхэр Габидулин бэшэдэг машина ремонтлолгодо оруулагдаа. Тиихэдэ, тэрэ хадаа шэнэ специальностияа дуратайгаар, угаа оролодосотойгоор шудалжа, мүнөө эрхим стахановецуудай зэргэдэ тоологдодог болоо. Үдэр бүриингөө даабарииe 150 процент хүрэтэр дүүр энэ.

Бэшэдэг машина ремонтлодог стахановец-механик М. А. Биданов болбол даабаряа саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ. Бүтөөһэн продукцинь эрхим шанартай байдаг. Нүхэр Биданов хадаа велосипедээр ба үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна. Иимэ стахановецууд—түрүү хүнүүд олон, эдэнэр болбол үшөө эрхим амжалтануудые туйлахын түлөө оролдонод.

Бизьяев

Финансова планууд амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ

Манай республикын олонхи аймагуудай финансова таһагууд, сберегательна кассанууд болбол „Уриһаламжа баригшадай ба вкладчигуудай үдэрые" һайн показательнуудтайгаар үнгэргөө.

Түрүү сельсоведүүд мүнгэ элсүүлгын плануудые болзорһоонь урид дүүргээ. Жэшээлхэдэ, Тунхэнэй аймагай Торско сельсовет (түрүүлэгшэнь нүхэр Хунгуев) финансова даабаринуудаа дүүргэһээр үни болоо. Налоговой агент нүхэр Стариков болбол ажалшан массын дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргөөр ябуулһанай результадта, эрхим показательнуудые туйлажа шадаһан байна.

Бараханска сельсовет (Баргажан), Дээдэ-Ториин сельсовет (Зэдэ). Заиграйн аймагай Онохойн ба Заиграйн сельсоведүүд мүнгэ элсүүлгээр хоёрдохи кварталайгаа плануудые энэ үдэрнүүдтэ бүрин дүүргэбэ.

Финансова плануудые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ Бичурын аймагай, Ждановай нэрэмжэтэ, Тарбагатайн районой, Чапаевай нэрэмжэтэ ба Хориин „Зургаанай зам" колхозуудай колхознигууд угаа активнаар хабаадалсаа.

Гадна, республикын 8 районно сберегательна кассанууд „Уриһаламжа баригшадай ба вкладчигуудай үдэрөөр" дашарамдуулан, плануудаа болзорһоонь урид дүүргээ.

Иосиф Котлер.

Б.-М. искусствын декадада бэлэдхэл

АРТИСТ ПАГБАИН

Арюухан гоёхон сэсэгүүд уужам тунгалаг тала губиие угалзатама һайханаар шэмэглэнэ. Хада хүбшын хаяагаар, хуһамаг хоройн оройгоор хүхы шубууд донгодон, хонгор һайхан хабарай үдэрые зэдэлүүлнэ. Алар холын аянһаа ерэһэн ангир, нугаһан, галуунууд аялгалан, дуугаа дууладан огторгойн арюухан агаараар зэлэ татан ниидэнэ. Уужам ехэ талын дунда, нютагай баяшуулай хонидые адуулжа ябаһан бишиихан Жүгдэр:

—„Баян Сэбэгэй малые
Бэлшээгээб, бэлшээгээб гэнэлби,
Бусажа гэртэнь ошоходоо
Бултандань муухайгаар баһуулналби"... гэжэ хонгёо һайхан хоолойгоор гунигтайгаар дуулажа ябаа һэн.

* * *

Жүгдэр Сандакович Пагбаин болбол 1910 ондо Агын аймагай (Мүнөө Читын областиин, Агын Бурят-Монголой национальна округ) Агын сомондо үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн байна. Жүгдэрэй эсэгэ Пагба Сандаков гэгшэ номон һурша дархалжа, бүлэнэрэйгөө хоолойе тэжээдэг һэн. Жүгдэрэйгөө долоо наһатай байхада эсэгэнь улаан сурба үхибүүдээ орхёод наһабараһан юм. Эсэгэһээ гээгдэһэнһээн хойшо, бишиихан Жүгдэрэй зобохо тулихын эхин үдэрнүүд ерэбэ. Үбэлэй ханхинама хүйтэн, зунай аяма халуун, Жүгдэртэ илгагдадаггүй, мал адуулжа, өөрынгөө хоолойе тэжээхын тулада, айлай барлаг болоо һэн.

Агуу ехэ Өктябрьска Социалистическэ Революциин дүлэн бадаржа, дарлагдаһан арадта үргэн ехэ зам нээгээ. Социалистическэ эхэ орондоо хүн бүхэн энхэ мүнхэ жаргалаар, эрдэм бэлигээ мандуулан, элдэб янзын дүришэл мэргэжэлые шудалжа, инаг оронойгоо түлөө, эсэгэ багша Сталинайгаа түлөө эрхим габьяа байгуулан туйлана.

1923 он... Жүгдэр Пагбаин болбол Агын аймагай долоон жэлэй һургуулида ороод һуралсажа байхадаа һургуулиингаа уранһайханай кружогуудта хододоо хабаадалсадаг ба пьесэнүүдые табилсадаг байгаа. Жүгдэр багаханһаа хойшо искусствода дуралдаг һэн. Мал адуулжа ябахадаа, бургааһаар өөрөө лимбэ хээд, элдэб дуунуудые дуулажа, Агын үргэн талые суурятуулдаг бэлэй.

Жүгдэр Пагбаин 1926 ондо Ленинскэ комсомолой член боложо оробо. 1928 ондо нүхэр Пагбаин 6-дахи класс дүүргээд, комсомолой Агын аймагай комитет дээр БМАССР-эй Наркомпросой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн уранһайханай группада эльгээгдэһэн байна.

Жүгдэр Сандакович эхин түрүүн Улан-Удэ ерэхэдээ, хүдөөгэй ажалша борохон хубсаһатай, набтархан бэетэй хүдэр улаан хүбүүн байгаа һэн.

Пагбаин 1929 ондо искусствын техникумдэ орожо, 1932 ондо отличноор дүүргээд, Бурят-Монголой национальна театрай артист болоһон байгаа. Тэрээнһээ хойшо мүнөө хүрэтэр театртаа хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Пагбаин болбол репертуарта табигдаһан, трагическа ба комическа пьесэнүүдэй рольнуудые тон уран һайханаар сцена дээрэ харуулжа шададаг, эрхим артистнуудай нэгэн юм.

Бурят-Монголой габьяата артист ба драматург Намжал Гармаевич Балданогой зохёоһон „Хоёр ханинууд" гэжэ пьесын главна ролиие—сэнгэлиг хүхюунээр бадаржа байгаа колхоздо шурган ороһон хариин гүрэнэй шпионуудые бутасохиһон үзэгдэлдэ, орденто бригадирай ролиие нүхэр Пагбаин тон һайнаар харуулжа наадаһыень Бурят-Монголой национальна театрай зал соо һуугшад ехэ баясхалантайгаар сэгнэдэг бэлэй.

Жүгдэр Сандакович Пагбаин гайхамшаг хурса бэлиг ба мэргэн шадабаряараа социалистическэ Бурят-Монголой театральна культурын хүгжэлтэдэ бага бэшэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө, тэрээниие БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол 1939 оной майн 11-дэ хүндэлэлэй грамотаар шагнаһан байна.

Нүхэр Пагбаин 1940 оной май һарада ВКП(б) эйн членэй кандидадта ороһон ба мүнөө Москвада үнгэргэгдэхэ Бурят-Монголой искусствын декадада эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ байна.

Декадын репертуарта табигдаха „Баир" гэжэ музыкальна драмада Буханайн, „Энхэ булад баатар" оперодо харуулшанай ба „Эржэн" пьесэдэ—Эрдынеевэй рольнуудые гүйсэдхэхээр бэлэдхэжэ зуураа, нэгэндоро өөрынгөө идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхые оролдожо, ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые өөрөө шудална...

„Өөрынгөө Ангелина гэжэ бишиихан басагаяа гар дээрээ бүүбэйлэн, „Бурят-Монголой искусствын декадада хабаадалсаха иимэ ехэ золтой байһандаа тон ехээр баясанам. Агуу ехэ оронойгоо центр, алдарта Москва ошожо, пролетариадай агуу ехэ гени нүхэр Сталинай ба хүндэтэ айлшад москвичуудай урда гүйсэдхэхэ рольнуудаа эрхимээр дүүргэхэб"—гэжэ нүхэр Пагбаин омогтойгоор хөөрэнэ.

О. Гомбоева.

ХИЛЫН САНАҺАА

Германи ба Франциин хоорондохи эблэрэлгын условинууд

Лондон, июниин 24. (ТАСС). Французска правительствода германска правительстваар дурадхагдаһан, эблэрэлгын доор заагдаһан условинуудые Рейтер агентство дамжуулна:

„**Статья 1.** Военнэ ябуулгануудые дары зогсоохо. Хүреэлэгдээ байһан французска сэрэгүүд буу зэбсэгээ хуряаха ёһотой.

Статья 2. Германска интересүүдые хангахын тулада, Германи болбол доор заагдаһан пунктнууд дээгүүр гараһан линиһээ хойшо ба баруун тээшэ байгаа территоринуудые эзэлнэ: Женева, Доль, Шалон (Сона мүрэн дээрэ), Парэле-Моньяль, Мулен, Бур, Вьерзон, саашаа Тур городһоо зүүгээр 20 километр хэмжээтэй газарта байгаа пункт дээгүүр урагшаа, Ангелума городһоо Мон-де Марсан ба Сен Жан-Пьеде Пор тээшэ ошоһон түмэр замые зубшаад. Энэ территоридо ороһон ба үшөө эзэлэгдээгүй байһан районууд болбол энэ хэлсээ баталагдаһанай һүүлээр дары эзэлэгдэхэ (оккупировалагдаха) ёһотой.

Статья 3. Эзэлһэн территори дээрээ, Германи болбол нютагай управленинүүдһээ гадуур оккупировалагша державын бүхы эрхэнүүдые хэрэглэхэ ёһотой. Энээнэй тула хэрэглэгдэхэ бүхы условинуудые французска правительство хангаха ёһотой. Германи болбол Великобританитай военнэ ябуулгануудые зогсоохонойгоо һүүлээр, баруун эрье дээрэ эзэлэгдэһэн территориие минимумдэнь хүрэтэр хороохо. Французска правительство болбол резиденцингээ байха газарые эзэлэгдээгүй территори дээрээ өөрынгөө үзэмжөөр шэлэн оложо шадаха ба хэрбээ хүсөө һаа, Парижда ерэжэ шадаха байна. Хэрбээ Парижда ерэхые французска правительствын шиидээ һаань, Германи болбол эзэлэгдэһэн ба мүн эзэлэгдээгүй территориие хүтэлбэрилхэ бүхы условинуудые тэрээндэ олгохо байна.

Статья 4. Французска сэрэгэй, уһан-сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд болбол нэмэжэ тогтоогдоһон болзор соо демобилизовалагдаха ба буу зэбсэгээ хуряагдаха ёһотой. Гансал журам сахилгада хэрэгтэй сэрэгүүдэнь үлөөгдэхэ. Эдэ сэрэгүүдэй тоо ба зэбсэгынь Германи ба Италиин хоорондын хэлсэлгээр тодорхойлогдохо байна. Эзэлэгдэһэн территори дээрэ байгаа французска военнэ хүсэнүүд болбол эзэлэгдээгүй территори дээрэ абаашагдаха ба демобилизовалагдаха ёһотой. Эдэ сэрэгүүд болбол, эгээн түрүүн, энэ эблэрэлгэ баталха үедэ байһан газартаа буу зэбсэгээ хуряаха ёһотой.

Статья 5. Гранти болохыень тулада, Германи болбол эзэлэгдэхэ ёһогүй территори дээрэ байһан бүхы эртиллери, танкнууд, противотанкова буунууд, военнэ самоледууд, пехотын зэбсэгүүд, тракторнууд ба сэрэгэй бусад зэр зэбсэгүүдые һайн хэбээрэнь тушаахыень эрижэ шадаха байна. Эдэ зэбсэгүүд ямар хэмжээтэйгээр тушаагдаха ёһотой байһыень Германи тодорхойлхо ёһотой.

Статья 6. Французска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй мэдэлдэ үлээшэ территори дээрэ байһан ба энэ хэлсээгээр хараалагдаһан, бүхы зэбсэгүүд ба военнэ материалнууд болбол Германи гү, али Италиин контроль доро байгаа складуудта хадагалагдаха ёһотой. Эзэлэгдээгүй территори дээрэ шэнэ военнэ материалнуудые үйлэдбэрилэн гаргалга дары зогсоогдохо ёһотой.

Статья 7. Эзэлэгдэһэн территори дээрэ байгаа, хуурай замай ба эрье шадарай бүхэжүүлгэнүүд болбол бүхы зэбсэгүүдтэеэ хамта һайн хэбээрээ тушаагдаха ёһотой. Бүхэжүүлгэнүүдэй бүхы планууд хадаа, минэнүүд ба хаалтануудай байһан газарай хүсэд мэдээнүүдтэеэ хамта, Германида үгтэхэ ёһотой.

Статья 8. Колонинууддахи французска интересүүдые хангахын тула, Францида үлээгдэһэн частьнуудай саад тээ үлээшэ, бүхы французска флот болбол, германска ба итальянска контроль доро демобилизовалагдахынь ба зэбсэгээ хуряалгахынь тулада хараалан олдоһон портнуудта суглуулагдаһан байха ёһотой. Германиин контроль хэдэг портнуудта байгаа французска флодые эрьеын алба хэлгэ ба минэнүүдые барилгада шухала хэрэглэгдэхэ судануудһаа бэшыень дайнай үедэ өөрынгөө интересүүдэй түлөө хэрэглэхэ һанаашалгагүй байһанаа германска правительство торжественнэ мэдүүлнэ. Колониальна интересүүдые хамгаалхын тула хараалагдаһан судануудһаа гадуур, французска территориальна уһануудай газаа тээ байһан, бусад корабльнууд дары сагаа Францияа бусахаар дуудагдаха ёһотой.

Статья 9. Табигдаһан минэнүүд ба далайн бүхэжүүлгэнүүд тухай бүхы мэдээнүүд Германида үгтэһэн байха ёһотой. Французска хүсэнүүдээр минэнүүдые барилга үргэлжэлхэ ёһотой.

Статья 10. Французска правительство болбол өөрынгөө мэдэлдэ үлэһэн зэбсэгтэ хүсэнүүдэйгээ туһаламжаар ямаршье харша ябуулгануудые үйлэдхэ ёһогүй. Францинһаа французска военнослужащинуудай гаража ошохонь хоригдоно. Франци болбол Англида ямаршье материальна туһаламжа үгэхэ ёһогүй. Германида эсэргүү байһан бусад державануудта нэгэшье французска алба хэхэ ёһогүй.

Статья 11. Нэгэшье французска худалдаанай судна порнуудһаа гаража ошохо ёһогүй. Худалдаанай судоходство болбол гансал германска ба итальянска правительствонуудай зүбшөөрэлөөр һэргээн бодхоогдохо байна. Франциин газаа тээ байгаа худалдаанай суднанууд болбол гэдэргээ дуудагдан асарагдаха гү, али хэрбээ аргагүй байгаа һаань, нейтеральна портнуудта ороха байна.

Статья 12. Нэгэшье французска самолет агаарта ниидэхэ ёһогүй. Аэродромууд хадаа германска гү, али итальянска контроль доро байха ёһотой. Эзэлэгдээгүй территори дээрэ байһан, бүхы гадаадын самолёдууд германска засагуудта үгтэхэ ёһотой.

Статья 13. Эзэлэгдэһэн территори дээрэхи бүхы учреждениинүүд, материальна частьнууд, складууд болбол бүрин ба бүтэн хэбээрээ тушаагдаха ёһотой. Портнууд, саг үргэлжын бүхэжүүлгэнүүд ба уһан-сэрэгэй суднабайгуулгын верфинүүд болбол, эбдэлгэ ба һүйдхэлдэ оруулагдангүй, мүнөө байһан хэбээрээ тушаагдаха ёһотой. Энэ хадаа зам харилсаанай ба хэлхеэ холбооной бүхы хэрэгсэлнүүдтэ тодорхойлбол, түмэр ба шоссейн харгынуудта, каналнуудта, телефонно ба телеграфна сетьнүүдтэ, навигационно ба эрьеын тэмдэгүүдтэ хабаадана. Тэдэниие ремонтлохо материалнууд мүн тушаагдаха ёһотой.

Статья 14. Французска территори дээрэхи бүхы радио тунхалалгын станцинууд хаагдаһан байха ёһотой.

Статья 15. Французска правительство болбол, эзэлэгдээгүй территори дээгүүр Германи ба Италиин хоорондо товарнуудые шэрэлгэдэ туһалха ёһотой.

Статья 16. Французска правительство болбол эзэлэгдэһэн территори дээрэнь хүн ... гэдэргэнь бусааха ёһотой.

Статья 17. Французска правительство болбол үнэтэ зүйлнүүд ба запасуудые эзэлэгдэһэн территориһоо эзэлэгдээгүй территори тээшэ гү, али хилын саана ... шаха ябадалые тохёолдуулхагүй ёһотой.

Статья 18. Германска оккупационно армиин бүхы гаргашанууд Францяар түлэгдэхэ ёһотой.

Статья 19. Бүхы германска военнэпленнигүүд табигдаһан байха ёһотой. Французска правительство болбол германска правительстваар заагдаһан ба мүн үедэ Францида гү, али тэрэнэй далайн саанахи эзэмдэлгэнүүд дээрэ байһан, бүхы германска граждануудые Германидань бусааха ёһотой.

Статья 20. Немецүүдэй гарта байгаа бүхы французска военнопленнигүүд мирэй баталагдатар тэндээ байха.

Статья 21. Германида тушаагдаха бүхы материальна ч... нуудай бүрин бүтэн байха ... жээнүүд хараалагдана.

Статья 22. Эблэрэлгэ ... германска комисси болбол, франко-итальянска эблэрэлгын условинуудтай таараладаһан, эблэрэлгын условинуудые бэелүүлхэ ёһотой.

Статья 23. Энэ эблэрэлгэ болбол, французска правительство хадаа мүн иимэ хэлсээе итальянска правительствотай батал һан дарадань, хүсэндөө ороха байна. Военнэ ябуулганууд болбол хэлсээ баталһан тухай итальянска правительствын мэдээсэһэнэй һүүлээр 6 час болоод зогсоогдохо байна. Энээн тухайда германска правительство радиогоор ту... лаха.

Статья 24. Энэ эблэрэлгэ болбол мирнэ договорые баталтараа байха ба хэрбээ өөрынгөө ... нуудые французска правительствын дүүргээгүй һаань, ямар сагта эбдэн болюулагдажа ... байна".

* * *

Французска правительство хэдэн баахануудые хубилалтануудые дурадхаа, теэд тэдэнэйнь зарим... абтаһан ба зариманиинь ... һан байна гэжэ мүнөөдэр Лондондо мэдэгдэбэ. Гэбэшье, эблэрэлгын условинууд, гол түлэб, ... найруулагдаһан янзаараа ...

Французска Рибьэрые итальянска сэрэгүүдэй эзэлэлгэ

Нью-Йорк, июниин 25. (ТАСС). Военнэ ябуулгануудай зогсоһоной һүүлээр французска Рибьэрые итальянска сэрэгүүдэй ...һэн тушаа французска военнэ министерство мэдээсээ ... Юнайтед Пресс агентство дамжуулна. Һүүлэй байлдаануудта ... нецууд ехэ серьезно ... гэжэ военнэ министерство ... дэглэнэ

Францида траурай үдэр

ЛОНДОН, июниин 24. (ТАСС). Французска правительство болбол июниин 25-ниие национальна траурай үдэртэ соносхохоор ... хэбэ гэжэ Рейтер агентство дамжуулна.

Ж. С. Пагбаин.

Харюусалгата редакторые орологшо Ц. ОЧИРОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Каландарашвили, 19. Телефоны: отв. редактора—3—23; секретариата—3—44; отделы партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55 (2 зв.); сельхоз. отдел—7-55; отделы кадров и писем—5-07.

Типография НКМП. Уполномоченный Бурглавлита № 3144